

VI stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI
OSOBA SA SMETNJAMA U RAZVOJU“
VI Scientific Conference with International Participation
„ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION
OF PERSONS WITH DISABILITIES“

Beograd, 25-26. maj 2019. godine

ZBORNIK REZIMEA BOOK OF ABSTRACTS

Beograd, 2019

VI stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU”

VI Scientific Conference with International Participation
"ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION OF
PERSONS WITH DISABILITIES"

Beograd, 25-26. maj 2019. godine / Belgrade, May 25-26, 2019

ZBORNİK REZİMEA
BOOK OF ABSTRACTS

Beograd, 2019. / Belgrade, 2019

„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA SMETNJAMA U RAZVOJU”
"ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION OF PERSONS WITH DISABILITIES"

Zbornik rezimea / Book of Abstracts

Izdavač / Publisher:

Resursni centar za specijalnu edukaciju / Resource Center for Special Education

Za izdavača / For Publisher:

prof. dr Goran Nedović / PhD Goran Nedović, Professor

Urednici / Editors:

Ivana Sretenović & dr Srećko Potić / Ivana Sretenović & PhD Srećko Potić

Recenzent / Reviewer:

prof. dr Goran Nedović / PhD Goran Nedović, Professor

Tehnički urednik / Technical Editor:

Biljana Krasić

Dizajn korica / Cover Design:

mr Boris Petrović / MA Boris Petrović

Štampa / Processing and Printing:

BIG Štampa

Tiraž / Circulation:

200

ISBN 978-86-89713-06-0

VI stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU”

VI Scientific Conference with International Participation
"ACTUALITIES IN EDUCATION AND REHABILITATION OF
PERSONS WITH DISABILITIES"

Beograd, 25-26. maj 2019. godine / Belgrade, May 25-26, 2019

Organizatori / Organizers:

- Resursni centar za specijalnu edukaciju, Beograd / Resource Center for Special Education, Belgrade
- Asocijacija za kognitivnu neurorehabilitaciju, Beograd / Association for Cognitive Neurorehabilitation, Belgrade

Programski odbor:

- PHD GORAN NEDOVIĆ, PROFESSOR, University in Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Belgrade, Serbia
- PHD BRYAN MCCORMICK, PROFESSOR, Temple University – College of Public Health, Philadelphia, USA
- PHD FADILJ EMINOVIĆ, Associate Professor, University in Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Belgrade, Serbia
- PHD SHAY DAWSON, ASSISTANT PROFESSOR, Central Michigan University – College of Education and Human Services, Mt. Pleasant, USA
- PHD SINIŠA RISTIĆ, PROFESSOR, University of East Sarajevo – Faculty of Medicine, Foča, Bosnia and Herzegovina
- PHD NEBOJŠA MACANOVIĆ, ASSOCIATE PROFESSOR, University of Banja Luka – Faculty of Political Science, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
- PHD MIRJANA ĐORĐEVIĆ, ASSISTANT PROFESSOR, University in Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Belgrade, Serbia
- PHD SREĆKO POTIĆ, High Medical College of Professional Studies „Milutin Milanković”, Belgrade, Serbia

- PHD ALEXANDR YAKOVLEVICH NAZARKIN, CJSC Institute of Clinical Rehabilitology, Tula, Russian Federation
- PHD MILENA MILIĆEVIĆ, RESEARCH FELLOW, Institute of Criminological and Sociological Research, Belgrade, Serbia
- PHD MARIJA ZULIĆ, Da Vinci Grammar School, Primary School and Kindergarten, Dolní Břežany, Czech Republic
- MS LORI ANN ELDRIDGE, GRADUATE ASSISTANT, Indiana University – School of Public Health, Bloomington, USA

Organizacioni odbor:

- Goran Nedović, Belgrade, Chair
- Ivana Sretenović, Belgrade, Secretary General
- Lori Ann Eldridge, Bloomington
- Miloš Šapić, Belgrade
- Milka Milovanović Minić, Belgrade
- Alexandr Yakovlevich Nazarkin, Tula
- Siniša Ristić, Foča
- Marija Zulić, Prague
- Nebojša Macanović, Banja Luka
- Mirjana Đorđević, Belgrade
- Muljaim Kačka, Prizren
- Dejan Likić, Belgrade
- Srećko Potić, Belgrade

UTICAJ POLA I UZRATA NA KOGNITIVNE SPOSOBNOSTI UČENIKA SA INTELEKTUALNOM OMETENOŠĆU

Goran Nedović¹, Ivana Sretenović¹, Milica Lero²

¹Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija

²Student master studija, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija

Cilj rada je bio da se ispita uticaj pola i uzrasta na kognitivne sposobnosti učenika sa intelektualnom ometenošću. Istraživanje je realizovano na uzorku od 50 ispitanika, oba pola (52% ispitanika muškog pola), koji funkcionišu na nivou lake (54%) i umerene (46%) intelektualne ometenosti. Ispitanici su učenici radne, prve, druge i treće godine srednjih škola za učenike sa smetnjama u razvoju u Beogradu, koji su za potrebe istraživanja razvrstani u grupu učenika mlađeg i grupu učenika starijeg školskog uzrasta. Za procenu kognitivnih sposobnosti korišćena je Montrealska procena kognicije (*Montreal Cognitive Assessment* – MoCA; Nasreddine, 1996). MoCA je test koji se koristi za brzu procenu kognitivnih sposobnosti i obuhvata procenu domena pažnje i koncentracije, izvršne funkcije, memorije, jezika, vizuokonstruktivne sposobnosti, konceptualizacije, računanja i orijentacije. Dvofaktorskom analizom varijanse istražen je uticaj pola i nivoa intelektualne ometenosti, kao i uticaj uzrasta i nivoa intelektualne ometenosti na postignuća na proceni kognitivnih sposobnosti. Rezultati pokazuju da uticaj interakcije između pola i nivoa intelektualne ometenosti učenika nije bio statistički značajan ($F(1, 46) = 0,524, p = 0,473$), dok je istovremeno utvrđen statistički značajan glavni uticaj nivoa intelektualne ometenosti ($F(1, 46) = 43,391, p = 0,000$), ali ne i zaseban uticaj pola ($F(1, 46) = 0,107, p = 0,745$). Takođe, uticaj interakcije između nivoa intelektualne ometenosti i uzrasta učenika nije bio statistički značajan ($F(1, 46) = 1,232, p = 0,273$), ali je utvrđen statistički značajan glavni uticaj uzrasta ($F(1, 46) = 14,449, p = 0,000$), kao i statistički značajan glavni uticaj nivoa intelektualne ometenosti ($F(1, 46) = 50,507, p = 0,000$). Na osnovu prikazanih rezultata možemo reći da, kada su u interakciji, pol i intelektualna ometenost, kao i uzrast i intelektualna ometenost ne predstavljaju faktore koji zajednički doprinose postignuću na proceni kognitivnih sposobnosti učenika, već da se uzrast i intelektualna ometenost izdvajaju kao faktori koji daju pojedinačni i nezavisni doprinos razvoju kognitivnih sposobnosti.

Ključne reči: MoCA, kognitivne funkcije, kognitivne sposobnosti, intelektualna ometenost